

Baltijas Semināris

Maffā: Var gadu 2 r., par $\frac{1}{2}$, gadu 1 r. 10 t., par 3 mehn.
60 t.; ar pēsuhtischiui: a) par pastu: 2 r. 60 t.,
1 r. 40 t., 90 t.; b) Selgevā; par gadu 2 r. 30 t.

3. gada-gahjums.

Avtelleſchanc:

Jelgawā: „Balt. Semlop.“ redakcijā, Rātoču eelā № 2 (iehtā); Rīhgā: Leela Kāleju-eelā № 4, pēc Kapteina un Lūgava t. t. grahamatu-bōde un pēc Lēchenborff t. Kalku-eelā № 13. Bitur: Pēc mahātīseem, šolotā-
iem, pag. wežafeem, sīribeemēk x. un vijsās grah-
matu-bōdes.

No. 33.

Zelgawā, treshdeenā, 17. augustā.

1877.

Rahdītājs: Lautsaimnīezība: Atbilde „Balt Semjopja“ redakcijai. Vai
mehslis war ilgatu laitu uš lauta pamest. — Wisspahriga dala: Saule tā muhsu
dabas-spehku awots. Dsežmu wihte ic. — Sadishwe un sinatnība — Daschadas
sinas: No ahrsemehm. No lara-laukeem. No eelsjsemehm. — Wisjaunīas
sinas un telegrami. — Sludinajumi.

Lauksaimneeziba.

Atbilde "Balt. Semkopja" redakcijai.

No N. Thompson.

(Beigum's.)

Bet superfoſſatu netaifa ween if foſſorita milteem, bet ari if
ziteem materialeem, fa: if Baker-, Peru-, Mejilones- ic. guano,
faulu-pelneem un faulu-oglehni u. t. pr. Wiſos ſchajos materialos
atrodahs foſſora-ſlahbe tahdā fahrtā, fa ta uhdene wiſai gauſchi iſkuhſt
un tapehz ar fehra-ſlahbi par uhdene weegli iſkuhſtoschu jayadara.
Par to, fa tas kihmiki noteek u. t. pr., "gribu tadehk rafitit, fa
tas daudis ruhmes aijnenitu un ſemkopjeem .. mehr buhtu mas ſaprotams.
Bet, fa tas ta ir, to war zeen. laſitajs pilnigi tizet. Te ari wehl jalee-
zina, fa ſhee ſupervoſſati ir wiſpahrigi nemot labaki ne fa tahdi,
fas if foſſoritu-akmenem tafiti.

Ar kaulu-milteem tas ir sawadaki, ne ka ar superfossatu un tavehz fahdus wahrdus par kaulu-milteem fawischki fawischku.

Fosfora-skahbes saweenojums kaulu-miltōs ir treijads: fosfora-skahbes falkis, t. i. tahds saweenojums, kas tuhdak ubdeni ne-iskuhst, bet lehnahn gan un semē zaur ruhgſchann un dascheem ziteem gadijumeem ahtraki. Schē noteek iti brihuſchka pahrwehſchahnahs un ihpoſchi zaur lihmi, kas kaulos atrodahs. Semes mitrumas lehnam iskaufē lihmi un lihds ar to ari kaulu ſaturn, fosfora-skahbu falki u. t. pr.¹⁾). Lihme ir preeſch kaulu miltu wehrtibas no wiſai eewehrojama ſvara un lihds ta truhſt, kaulu-milti eenem to paſchu ſtahwoſli, fa tee, kureus par materialem preeſch ſuperfоſſata taſſchanaſ noſauzahn. Tapehz pee kaulu milteem pirzejam zeefch jaluhlo, ne ween uſ fosfora-skahbes wairumu bet ihpaſchi uſ to, zif windōs atrodahs ſlahpeſta, jo ſlahpeſlis peerahda lihmes wairumu un lihme ir waijadſiga pee fosfora-skahba falka iſkuhſchanaſ, kas in kaulu-miltōs. Bet bes tam ſlahpeſlis ir pee augu uſtureſchanaſ weens no teem kreetnakajeem lihdeſkeem un, fa jaw augſchā redſejahm, minſch ari ſawā ondeles wehrtibā ſtahw augſtaki par fosfora-skahbi.

Par labakeem twaikoteem kaulu milteem teek tahbi eefkatiti, kas fatura 23 libbs 25% fosfora-alkahes im $3\frac{1}{2}$ libbs 4% alkahella.²⁾

If ta nu atkal mahzamees atsift zik leelâ wehrtibâ stahw analise un winas parejas ifleetoschanas sapraschana un it ihpašchi pectam, kad daschu reissi fabrikati un fabrikatu atleekas teek par fauln-milsteem ifdaudsinati, kas nebuht newa fauln-milti jeb tas, ko mehssem ta wahrda „fauln-milti“ saprotam. Tapehz weenigi analise war tolleerzibü dod un kad veerahda. fa flahpellis ir sem 3%, tad jaw

tuhlit war sinat, kahda ta preze; turpreti, tad wairak flahyekka ne fà $4\frac{1}{2}\%$, tad tas nemas newa par fliftu, bet tifai par labu ee-
statams.

Pehtitaji ir aprehkinauschi, ka superfoffats pirmos diwos ga-
dos sawu spehku isdod, tas ir, ka winā buhdamā fossora-skahbe aif-
eet augam par boribu jeb ari ta faseenahs teescham ar weeleem, kas
semei atronahs un paleek atkal par neiskubstoschu. Turpreti twaikoti
kaulu-milti isdod sawu fossora-skahbi pirmā gadā 50%, otrā 25%, tre-
schā 15% un zetortā 10%. Tahdā wihsé kaulu-milti preefsch meh-
skloshanas ir labaki ne ka superfoffats, tik ne zeesas semei, bet tahdai,
kas kaulu-miltos buhdamo lihmi islause. Schee buhtu tee eewe hrojumi,
kas par fossora-skahbes iskuhschanu tik kaulu-miltos, ka superfoffatōs
ir eewe hrojams.

"Balt. Semf." № 24. 190 l. p. jašam par to, ka man waija-
dsetu zaur laika raksteem iſſludinat, zik es par kauleem makhajot u. t. p.
Te jaſaka, ka es jaw no eejahkuma deesgau laikā par ſcho leetu eſmu-
daudſinajis un rafhijis, gan zaur awiſehm, gan ar zaur zirkulereem,
un ka tagadit ari jaw no dauds puſehm ſemkopji pehz ſtunſtes meh-
ſleem braufdamı man atwed kaulus, kurus tee gada laikā ſakrahjuſchi.
Pat kahds haimneeks ſtaħſtaja, ka tas ganeem apħolidams, ſcho jeb to
no Nihgas pahrwest, leekot katru kaulu, ko tee atrod, mahjās pahrnest
un finamā weetā nolikt.

Schim godajamam saimneekam gani ori bij pa wasaru lah-dus 14 pudu kaulus falaſijuschi, kurus tas man atweda. Wehl if laba peedſihwojumu krajhuma man ir jaopeemin lahds wiſai angſti zeenijams mahzitajs, kas bij uſaizinajis ſawas draudſes nabagus, tos kaulus, kurus tee atrod, pazelt, lahda weetā ſakraft un tad uſ mahzitaja muſchu nonest, par fo wiſch teem ſeemā, truhkuma laikā, buhſhot aifdaru pagahdat. Schee tik freetni wahrdi if mihka mahzitaja mutes bij atraduſchi klaufigas aufis un padewigas ſirdis. — Lahda bahrgā ſeemas deenā pee manahm durwihm pee brauza mahzitaja kutscheris ar brangeem kaulu weſumem un tā diwās reiſes. Kā dſir-deju, kutscheram bija par to naudu, fo tas par kauleem dabuja, ja-pehrk ſikles, fahls u. z., kas tad teem, kas kaulus bija laſijuschi, eſot iſbalits. Scho jauku preekſchihmi es ihpaſchi pagasta wezakajeem pee ſirds leeku, tāpat kā to jaw ſenak eſmu darijis wehſedamees, fa tee to ne-eemehrotu ne-atſtahtu.

Kauleem newa weenada žena, ta grosahs starp. 40 un 50 kap. pudā jeb no 4 lihds 5 rubleem birkawā. Uš 45 kap. tagadit war droshchi žeret. Beidsot newaru zeest nesazijis, ka semkopim wiſu pirms ir leelakais ſwars jaleek uſ mehſli taupiſchamu ſawās mahjās. Ne-ween wiſas ſaſlaukas, mehſli iſ lambareem un ſehtas ir krahjami, bet ari loju ſuhdi, kas teek pa ſehtu, olnizahm un zekeem iſmehtati ir ſaſafami. Tad pahr wiſahm ſeetahm paſchu un gahjeju netihrumi nedrihkfſt par paſchkleem mehtatees, bet tee tiſ drihkfſt ſinamā weetā buht, kur toſ ſawā laikā war ſanemt un uſ lauku aifwest. Tāpat wiſi pelni ir krahjami un pat fahrma, kurā drehbes maſgā, nedrihkfſt iſleet grahwī, lai tas aiftef upē, bet tas jaleij traunkōs un tad uſ plawu jaifleij, tāhdās weetās, kur ſahle labprah̄t negrib augt. Jaw nahekoſcha qadā warehs redjet, lahdu labumu tas dara.

¹⁾ Vgl. „Balt. Wochenschrift“ № 40, 506 un 507 lap. puses.

Dr. G. Wolff. Die mittlere Zusammensetzung der Asche v. un Liebig. Agr. I. 445.

Nu pat wirzi jeb sutraju pee laidara neminefchu, jo to jaw semkopji gan sinahs, zif ta ir wehrta. Bet tas gan ir pateesiba, ka, kad kahdu semkoppi apmekle un to eewehro, ta winsch mehflus sowâ mahjâ krahj un ihpaachi to reds, kur paleek wirze, tad jaw tuhslit war nofwehrt fainmeeka pašcha freetnibu.

Tâ, mihi semkopji, atrodahs dauds leetas, kas Jums pašcheem ir jawâs mahjâs un par kuhrahm Jums newaijadetu, kad Juhs tau-pigaki dsihwotu, tik dauds naudas isdot. Zaur to Juhsu pašchu kapitals wairotos un Juhsu tik gruhti ar fweedream pelnitez grafchi tik weegli ne nahltu ahrsemneku un tahdu wihru kules, kam katu deenu ir fwehldeena, un kas weegli padsihwodami no Juhsu fweedream paleek tretti.

Eheet taupigi fainmeeki sawâs fehtâs ar teem mehfleem, kuruus dsihwe Jums par welti pašneedis un apdomigi pee skunsts mehflu ee-piekhanaas. To no wiſas sirds wehle tas, kas pats deesgan pee dsihwojis un fina zif gruhti ir zaur godigu strahdaschana pree rubka tift.*)

Waj mehflus war ilgaku laiku us lauka pamest if-ahrditus, bes ka ſkahde notiku.

No Sintenis.

Tas ir jautajeens, us ko neween praktiski laukhaimmeeli, bet ari agrikulturlichni dachadi atbild. Dauds no freetnakeem lihmikeem un semkopjeem faka, ka esot teizami, kad mehflus pamet ilgaku laiku if-ahrditus wirs semes, samehr turpretim ziti ſapratigi ſemkopji ifſaka, ka tas pa wiſam otradi esot.

Turpmakas rindinâs apluhlofim tâhs daschadas domas un tos daschadus ſpreedumus, fahdi par ſcho leetu walda, un tad to labato ifwehleſim preefch ſewis.

Profors Stöckhardt's, weens no flauenakeem lihmikeem faka, ka mehflu ſalmi ilgak guledamis top ahtri traufli un mehflus buhdamee loju iſkahrnijumi ahtri tahdâs weelâs pahrwehrſchahs, kas gaiſā ne-iſkliſt un kuras ſahdi ka ſpehzign baribu war weegli uſ-nemt. Labumis, kas zaur ſcho pahrmainſchanos jeb pahrwehrſchanos atlez, esot bei ſchaubichanahs leelsaks, ne ka ta ſkahde, kas zaur to ſekahs, ka mehflu ilgak wirs semes paleek. Pebz Stöckhardt'a ifmehgijnajumeem no 40 birkaweeem mehflu, kas us puhraveetas semes ifgahſti, paſuhd 36 waſaras deenâs tikai $\frac{1}{2}$ mahz ſlahpeksa, samehr tanî paſchâ laikâ tſchetri reiſ leelsaka dala ſlahpeksa top ſluhſtoſha un preefch ſtahdeem tuhlin bandama.

Sadſihwe un ſimatniba.

General-leitnants Michaels Tariclowitschs Voris-Metikow. (ſtat. 267. l. p.) Ac ſcho duhſhigo generali, kas Afijas lara-lauka pret Multara Paſcha armiju ſaro un lihds ar generali Heymani peedaliyahs pree Ardashanes eenemchanas, mehfs jau it labi eſam nepaſinuſches. It ka winsch iſſatahs, ta ari winsch ir "wihrs bes bailehm," un ka winsch ſawu gruhto lara-amatu prot, to peerahda wina lihſhchinigee darbi un pat ari ſchih ſeenas lara-finias.

Muhſu jautajumu-kastite

it jau it prahwa palituse un laſtajai jau atlinuſchi, zif nepeezeſchami ta wajadſiga. Genahj jau it labi pulzinsh jautajumu no malu malahm un tas redatzijai nedara wiſ behdos, bet leelu preeku, jo ta ir ta iſtakal leeziba, ta winai laimejess ta ſakot iſtu ſadſiwei ahderi uſtrahpit, turpretim no puhlineem un darba minai nam wiſ hais. Bet lai nu ſtrs, kas kahdu jautajumu wehletos iſſaidrotu redſet, ari ſinatu, kas wiſam to redatzijai preeſhutot ja-eewehro, tad turam par wajadſigeem ſchahbus preeſhmejumus:

1) Jautajumus war eſuhit par it wiſahm leetahm, kas us ſadſhwi wiſpahrigi un us wiſas daschadahm nodahm ihpaſchi ſhmejahs, ſai buhtu lahdi buhdami.

2) Iſſaidrojumus par ličumu no ſaziju ſumeem mellejot, newar wiſ eſuhit gluſchi taſhduſ jautajumus, kas zaur prozeſi pree ſeſahm iſſchikrami, ſai tas lihds ſchim daschui reiſ notizis. Redatzija ličumu un teorijas robeſchais nedrihſt pahrfaht, jo tad rastos leelu ſeelas juſchanas un greift ſpreeduni.

3) Karam jautajumam jaſtai ſtaidi ſprotamam. Kur iſhds wahrdos tas naw eſpehjams, tur ne ka netait plashaks apraſſis, ſai kura waretu redſet, to jautajais iſtenei grib ſinat.

4) Ne weena jautajuma bes jautataja pilna wahrdia un adreses redatzija ne-iſſaidros. Kas negrib, ſai wina wahrdos naht awiſes, ſai preeſhme, us kahdu zitu

* Par ſchein freineem wahrdeem redatzija Thomſona kram no ſirds pateizahs.

Kahds ziſ ſreetnis lihmikis faka: pree ſatras ſemes, kurâ tikai druzzin mahla, newajaga baiditees, ka mehflodamâs weelâs aifees bojâ, kad mehflus tuhlin newar apart. Jaunâ ſuhts mehflös loti maſ ſhabada amoniaka, un ta ka zaur mehflu ifahrdiſchana tuhla ſuhts ſchana top aptureta, tad ari no ſuhdofchahm weelahm war loti maſ aifeet bdjâ. Bes tam wehl gandrihi ſatras ſemei ir ta eefpehja, mehflu weelâs eefuhkt un peeturat, ta ka ſuhts mehflu tuhſtoſchâs weelâs pat pebz ſtipra leetus, paleek aramâ kahrtâ. Scheem mahzitu wihru iſſazijumeem preeſleentahs ari praktiſtu ſemkopju iſſazijumi, ſuri atſauzahs us labeem panahkumeem, ta ka labiba un ari pkauna pebz tuhdeem mehflleem, kas ilgaku lauku wirs ſemes guleja, eſot labaka, ne ka kad tos tuhlin aparot, ſo dauds eewehrojami apleezina.

Ari Rosenberg Lipinski fung, weens no ifmanigakajeem ſemkopjeem ſawâ ſlawenâ grahmata — praktiſka lauku ſopſchana (der praktische Ackerbau) — iſſaka, ka labi ir, kad mehflus pamet ilgaku lauku wirs ſemes un ſtahsta par kahdu atgadijumu, kur pebz 6 ga-deem laukâ ta weeta bijuſe gaifchi redſama, kur oktoberi ifahrditos mehflus reiſ eefpehjuschi tikai pawaſari apart, 6 gadi no weetas wiſas nahtſtoſchâ ſehjas us ſchihm 3 puhr weetahm ſemes bijuſchas la-bakaſ. Tapebz von Rosenberg fung ſaka: No ſchi laika es preefch wiſadeem augeem eſmu ſuhts-mehflus ar tahdu paſchu peeturig ſehmi ſuhts ſchahda mehflu apſtrahdaschana ſatras laikâ un wiſur buhtu teizama.

Ziti ſapratigi ſemkopji tura ilgaku mehflu tureſchanu wirs ſemes par ſkahdig, un ta mehfs laſam Dr. Sprengela mehflu mahzibâ:

Ja puhſtoſchus mehflus pamet ifahrditus wirs ſemes, tad wiſ wairaf ta weela iſſuhd, kas par wiſahm ta ſpehzigakâ, proti ſlah-peklis amoniaka weidâ, bet tas paleek ſemē, ja mehflu top ahtri ap-orti; zaur to panahk ari to labumu, ka ſeme zaur jauneem mehflleem top irdenala un wiſa neſahle ahtral uſdihgt.

Ziti preeſhwojuſchi ſemkopji ſaka, ka ilgaku mehflu pameſchana wirs ſemes preefch pirmâ ſehjas eſot ſoti deriga, bet wiſ ſaka, ta tas 2. un 3. ſehjai par ſoti ſeelu ſkahdi; pirmâ gadâ pkauna eſot ſeeluſka, bet turpretim 2. un 3. gadâ eſot diukahrtiga paſpohle.

Mehfs redſam, zif daschadas domas par ſcho leetu; pree wiſahm buhſchanahm tas naw weenadi; weenam ſemkopim tas ir par labu, tapebz ka wiſas buhſchanas (apſtahki) preepaſ, samehr turpretim otram tas pree ſitadeem apſtahkleem ir par ſkahdi.

Pebz wiſeem ſchein ſpreedumeem, ka ari pebz paſchu preeſhwojuſcheem, rahnahs ka tas buhtu tas fahrtigakais:

wahrdou waj ſhmi tas grib lai atbild. Wina iſtaiſ wahrdos tad, pebz ſtingreem liu-meem, paleek redatzijas noſchpums, ſo ta pat ne teſas preefchâ nedrihſt iſpaufst.

5) Kad maſ ruhmes dehſ redatzijai naw eſpehjams, tuhdač nahtſtoſchâ num. us kahdu jautajumu atbildet, tad nam japeenem, ka pamifam nezathbilbehs; jautajumu, us ko neder atbildeht, ſkuhs iſhumâ peemineti atbildehs; turpreti iſſmeets waj lehſits netiks ne weens, pat ari lihds ne, kaſ ſahdu jautajumu eſnegt, kurſch ne kam ne-waretu deret. Bet ja lihds uſdrifkſtetos redatziju jokodams ſo jautat un tahdu wiſe ſcho ſi pat ſwarigu ka nopeetnu etaiſ un lihds ar to ari laſtajus nižnat, tas ſanems iſpelniſto algi.

6) Kad lihds mums gribetu padomu peedot waj wehſchanos iſſazit, ka wehl ſabali ſchini leelâ waretu lihds, to redatzija lihds, bes aiftureſchanahs ſawâ domas iſſazit un buhs tam pateiziga. Ne weena redatzija naw nemalbida; ne weena redatzija newar ta ſakot no galwas lihnu willt un tad us wiſu wiſi pree ſahdu ſuretees, un kad wina otram lahtam gan ari newar ka ſeedre ſevi no ſatra wehja ſchurp un turp ſaut ſozit, tad tomehr wina ſala-noluſkam alaſch waijaga tam buht: publikai "garâ un pateesiba" laſpot, publikas weetâ runat, publikas waijadsibas wehrâ nemt. Tadehſ mehfs ari, kad eekricht, eſam apwaizajusches pree ſaneem laſtajem, waj redatzija pree ſahdu eegroſſchanahm pareiſi trahpijuſe, ka ko wehl ſabali waretu eegroſſit z. War-buht la daschus ſe buhs eemelus atradis, ſcho muhſu ſallauſchingaſchanu mums par ſaunu greest, bet tadehſ mehfs ſatſhu ir turpmak ſitadi nedarifim, jo kaſ preefch publikas grib ſtrahdat, tam ar publiku ſatſhu dſihwâ ſakara. Redatzija.

3) Kurſemes ſemneeku ſlikumeem:

Waj malu-muischu (lopu-muischu, Veigut, Veihof) rentnekeem, ka ſee pagasta peder, un wiſu deendereem, ka ſitadi no pagasta teſas waras naw atſwabinati, ta ka ari heidſot tuhdeem pagasta lozelkeem, ka ſrogus ſudmalas un ſitas rents-weetas, bes ween galwas-muischahs, tura us ſenti, — waj wiſeem ſchein zaur ſchihm rents un deenesta weetahm ir ta

1) Za isahrditos mehīlus war tuhlin apart, ta ka tee bes fah-deem kawefkeem semē war yuht un tust, tad mehīlochanas labums ir wis leelats un mehīlodamo weelu pāsaudejums wis masats.

2) Fahrdbitee mehſli war waſara uſ irdenas ſemes palikt fah-
das nedekas ne-aparti, bes fa leela ſtahde notifti, tapehz fa tahda
ſeme fa ſchwamis mehſlu ſchidras un tlihdigas weelas eesuhz un
ſatura, fo zeeta ſeme nespeli.

3) Mehflü astahschana wirs ſemes ſkahde maſak tihra ſemē ne ka netihrā, tapehž ka pehdejā neſahle daudj gruhtaf iſiñhzinama un ari mehſli jaur daudſtahrtigū groſſchauu paſaudē daudj no ſawa mehſlo- dama ſpehla.

4) Ta isahrditee mehslī gul beeschi un apſedī ſemi gluſchi, tad ilgata vameſchana wirs ſemes neſlahde ne neela; jo naw jaſchau- bahs, ta ſeme ſem mehſleem dabon loti labas ihyvaſchibaſ, ta fa- zaur to ta ſlahde top viluigi atlihdiſinata, kas zaur to noteek, fa- weena daka no mehſlu amoniaka gaſiſos iſſliſt.

Bet schahda semes vahrlaboschana nenoteef, ja mehslı gul vlahui, tad mehslı loti ahtri ja-apax.

5) No mehšleem aiseet foti mas bojā, ja tos rudenī uj nūrtas
femes isahrdā, un tad lihdi pavašarim pamet wirs femeš, sinams
ja semie pužlihdi lihdsenq, tā kā uhdens mehšlus newar moškalot.
Schahdā atgadijumā mehšlu ſpehls nomianams wairak gadus.

6) Ja mehſti, kuruš wasarā ilgaku laiku pamet wirs ſemēš,
dabu daudz leetus, tad pirmā ſehja aug ſoti labi, bet preefsch 2. un
3. ſehjas tas ir par ſkahdi.

7) Smilti un ar humusu bagata semē išahrditu mehslu ilgala pameščana wirs semes tik dauds neskahdē kā zeetā mahslā jeb glij- ūda semē.

8) Labi ſmalka mehſlu iſahrdiſchana ir no leela ſwara, ja grib
mehſlus ilgaku laiku wirſ ſemes pamest.

Wispahriga data.

Saule kā muhšu dabas-spehku awots.

No gimnazijas skolotaja, matematikas kandidata J. Winklera.

(Pirmās daļas beigums).

Tā, ja saite eesetü almeni tāhdā augstumā pazejam, tad katru reisi istehrejam preefch tam weemi daļu no muhšu ūpehla; tik to ūchim almenim atkal atlaujam us leju kriit, ūchis istehrejais ūpehls vahrwehrschahs tūhlit tāhdā ahtruma ūpehla, ka almens us otru puši gandribiš atkal tāhdā paſchā augstumā teek pazejts. Almens tāhdā wihsē muhšchigi

teeiba pēečhīrtā, ta tēp, tapat kā „muisčas laubis,” no pagasta teesas waras atčhīrti?

(Athilde S. S. E. D.)

Pagasta teesa ir preeskj wiisem pagasta lozelkeem, bes ween pr. muischaas laudihm. (§ 200 Kurs. sem. lit. gr. no 1817. g. un § 25. pag. lit. no 1866. g.). Kas „muischaas-landis“ ir, mehs ejam iskaidrojuschi savas lapas 28. num., tur ari par krodsineelu un zitu rentneeli teejas-peederibу runats. Tapat tur iipaschi pesihmetas, ka pehz li-kuma tik tahdi pagasta lozelli war buht muischaas-landis, „kas muischaas lone un deeneesta stahw“ (R. i. l. gr. § 214, B, 2). Lai nu us min. jautajumu spehru atbilstet, tad wiispirms attal janodibina, tas ir „muischa“? Sem jchi wahrda litumi žaproš alasči tilai galwas muischi u. i. dsumtslungu maj wiha weetneelu, muischaas wal-dibu, muischaas polizeju kopā; bet ne wis malu-muischinas, tas til walbibas, tik poli-zejas sind alasči un wiſur galwas muischi padotas, bet fainmeezibas sind no jchihs pa wiſam atschirkas, ja wiſas rentneekam aldotas. Tadehk tad nu tahdu malu-mui-schi rentneeli un wiſau deeneests-zilveli nestahw wiſ „muischaas lone un deeneesta“, nav wiſ „muischaas-landis“ un, ja wiſi pagasta lozelli, ir padoti pagasta teesas warai glujschi ta pat, lo wiſi ziti pagasta lozelli. Ta v. Bienenstamma pawehlu-trahjumā, sem P. 3 (51. l. p.) peemineta semneelu leetu kom. pawehle no 22. julija 1852 num. 214, pehz kuras muischi rentneeli, tas pee semneelu kahrtas peeder, stahwot sem aprinkla teesas, ir atzelta zaur general-gubernatora pawehli, kura pasludinata zaur min. kom. 15. aprili 1857 num. 46 — 103 un peemineta „Balt. Semt.“ num. 29, 227. l. p. Kad jchi pawehle v. Bienenstamma trahjumā no 1858. g. nav usnemta, tad jopeenem, ka ta wiſam nav bijuse paslhstama. Bet ne ween jchi, ari zitas koti hvarigas pawehles mineta trahjumā maj pa wiſam truhli, maj nepilnigi usnemtas, maj ari attal ir uszeltas zaur jaunafeem lituma un wiſswalbes nosazijumeem. Pagasta teesas strih-wereem nn lozelkeem warbuht ruhpesees sinat, ka pee schahdahm attal uszeltahm maj nepilnigi usnemtahm pawehlehdm peeder tahs, tas sihmetas v. B. trahjumā no 1858. g. sem Litr. A 1, 7—11, 15—18; B 2, 5, 7—12, 14, 16—20, 23, 25—29; C 3, 5, 6, 10; D 2 (nepilnigi usnemta), 4—7; E 4, 15—18; F 1, 4 (nepilnigi usnemta).

drifts us weemi, drifts us otru pusi schuhpotos, tad galss tam tikai nept etotos. Ja tapehz tikai gaisa pretoschanos wehrâ leetam, tad pahrlezzihajamees pilnigi, ka pee almena semê frischanas war zur winu tâhdru paschi darbu padarit, fahds zur wina paželschanu bij tizis padarits un fahds zur seho frischani teek patchreits.

Tahdā wihsē ūmagumi nospreestā augstumā pazelot, mehs gan patehrejam kahdu ūpehla dalu, bet ne wihs pāwīsam to išnizinam. Mehs tikai ūcho ūpehla dalu no weenās meesas, ta ūloto, atnemam iñ aistapinam otrai, kura to attal pilnigi atdōd, til to mehs tai atlaujam uš leju krišt.

6—14; **G** 1—11, 14—17, 21—27, 34—47; **H** 1—3, 5, 6; **J** 1—3, 5; **K** 1, 2, 4'
7, 9, 11, 13 (nepiln.), 14 (pa daļai uzs.), 15—18, 19 (pahgrt.), 22, 24, 28 (nep.),
29, 32, 35; **L** 2—5; **M** 1—19, 20, 21 (nepiln.), 31; **O** 2, 3; **P** 1—4 6—10, 12,
13 (nepiln.), 15, 16; **Q** 1, 2 (nep.); **R** 3 (nepiln.), 4—7; **S** 2—5, 7—10, 13,
22; **T** 5; **U** 2—5; **V** 5; **W** 1, 4, 7, 8; **Z** 1, 3 (nep.), 5, 7, 8, 10 un viisi pē-
cilumi. Zaur lo šķīhs pāvēhles attakl uzseltas un pahrtaitas, waj tāhdā sīna tāhs
nepilnigi uzsēmītas, to tē isslaidrojot aissvestu par tāhlu. G. M.

Baj teesa, ka pastahivot pawehle, pehz kuras wiſahm Kurſemēd pagasta teesahm jatur „Latweſchu awiſes“ un ka ſchinis awiſes ja-iſ-ſludina teesas un waldeſ ſludinajumi? (Pag. wez. D. M. — L.) Kaw wiſ teesa, bet ſchihs paruaas dibinajahs ut iihru vahrmaintſhanu, kura ta zehlahs; 1817. gadd, tad Kurſem. ſemn. lit. jaſtahdijs, tagadejo gubernas awiſchu weetā bija zita lapa, kura waldbas pawehles un teesas ſludinajumus mehz mineteem litumeem (§ 241) waijadtſeja iſſludinat, proti „Mitaufche Anzeigen.“ Wehlak zehlahs taſda pate waldbas awiſe pa dalai ari Latweſchu walodā, kuru par „Lettisches Intelligenzblatt“ no-ſauza. Schihs veidſamajas lapas deht (kura 2 rub. un ne wiſ la „Latw. awiſes“ toreiſ titai 75 lap. mafkaja) nu ir von Bienenſtamme pawehlu krabjuſmā (31. I. 3. 2) gubernas vahrwaldeſ un ſemn. leetu kom. pawehles no 1823. 1829. un 1832. g. iſſumā ujenemtas, pehz kurahm ſchi „Intelligenzblatt“ wiſahm teesahm bija jatura, ſā tagad gub. av. Pehz fahdeem gadeem ſchi lapa jau bija iſnihtſe un minas weetu eenehma „patenti.“ lo katrai teesai un baſnizes valdei iſſludinashanaſ deht peesuh-tija. Tilai ap 1854. gadu zehlahs „gubernas awiſes.“ Bet tad nu v. Bienenſtamma grahmatainā wehl ſchodeen ſtahw ralſtits, ka katrai pagasta teesai eſot par 2 rubuleem jaſehr „Intelligenzblatt, lettisches,“ tas jau ſen aifgahjuſe lapa vee „Mitaufche Anzeigen,“ tad jaunalds laiſlō ſinams ſahla prafit, tad tad taſda „lettisches Intelligenzblatt“ ir? un fab Latweſcheem toreiſ zitas lapas pawiſam wehl nemaſ nebijs, tad krita azis ta weenigā, tas toreiſ, bija, proti „Latw. awiſes,“ un ta tab taſs kaſchu mutē, be-

ſchirahs zaur to no uhdene kriſchanas ſpehla, ka uſ uhdene tezeſchanu newar pilnigi ka uſ zwabadi kriſhanu ſlatitees, bet ka uſ mairak jeb masak aiflawetu kriſhanu, kurā weena daſa no ſchi kriſchanas ſpehla zaur zeeto ſemeſ wirſu ſawā strahdaſchanā teel aiflaweta, ka mehr pahrakajā daſa no ſchi ſpehla uhdene nepeekuſdamu uſ leju juheā wel. Tā ka ſhim beidſamajam ſpehlaſ ſatrá azumirli tam lih- dīgs ſpehlaſ jaſahrwar, kurſch zaur uhdene behrſeſhanos upes krau- ſös zekahs, tad ari wiđuweis tezeſchanas ahtrums upē ir wiſur weens un taſ pats, tad til wiņas ſagahſums (ſlihpums) wiſur weens un taſ pats paleef.

Pa uhdena tezeschangs laiku strahdā tapehz tikai weena daka no uhdena spehka, kamehr otra dala pa to laiku pilnigi meerā gul. Bet lihds veidsot schis uhdena juhrā eegahschahs, tad ari ir wihs tas faules filterna spehks, kusch senak no faules preefch uhdena isgaroschanas tika patehrets, tapat atkal attihstijees, it kā tod schis uhdens buhtu swabadi us leju kritis. Baur swabadu krishchanu buhtu schis uhdens tikai ahtraki juhrā eegahsees un tapehz wina krishchanas spehks ahtraki attihstijees, zaur ko ari buhtu bijis eehpehjams, wiru ihslakā laikā un gandrihs wisu darbā pahrwehrst. Baur tezeschanu turpreti attihstahs schis uhdena spehks dauds rahmati un ir tapehz tikai pehz foti ilga laika, un tad ari tikai pa dala atkal darbā pahrwehrschams. Leelaka dala no schi spehka teek, kā to jaw fazijahm, pa tezeschanas laiku zaur uhdena behrsechanoś upes kraulōs ispostita, un waj nu atkal taifni filterna pahrwehrsta, jeb preefch upes kraulu ispostischanas weenā weetā un preefch wina usbuhweschanas otrajā isleetata. Jo stahwaks semes wissus, pa kuru uhdenim juhrā jawelahs, jo wairak ari no schi spehka noliktā laisā attihstahs, bet jo wairak ari zaur behrsechanoś leelaka ahtruma dehk no wina pasuhb, filterna pahrwehrschotes. Pa dala turpreti parahdahs schis spehks leelaka tezeschanas ahtrumā, zaur ko ari straujakā upē nospreestā laikā war dauds leelaku darbu padarit ne kā rahmakā.

Nespehdami ščè to leetu tuwaki ismeklet, ajsrahdisim tikai us aprehkinajumeem, pehz kureem tħadai upei, kuras teżeschanas aħtrums 2, 3, 4 reiħ leelaks ne kà zitħas upes aħtrums wajaga 4, 9, 16 reiħ leelaku darbu padarit, ne kà bejdsamajai, kad tik strahdadom uħdena wairums abās upes weenads. Kas ščè par darbu no uħ-den-a straumes fajt, peeder ari gaisa straumei jeb weħjam. Diwi, trihs, tkħetri un t. j. pr. reiħ stiaprakx weħijsch war ari 4, 9, 16 un t. j. pr. reiħ leelaku darbu padarit. Tħadha wiħse teek wiċċ-darbs, kuxxha żaur kahdas meeħas kusteschannu żelakhs, pa dalai żaur schiħħis meeħas kusteschanas aħtrumu nospreefis; pa dalai turpreti teek schi darba leelums żaur kustedamnas meeħas fmagħmu nospreefis. Diwi,

ihpašhi ari daschu ſtreihweru galwās, wehl ſchodeen walkā to nepelnito mahrdu: „Letztisches Intelligenzblatt.“ Patēſtā un pehz likumeem wiñ publiki ſludinajumi ja juhta gubernas awiſehm, bet ja tos bes tam ari wehl zitōs laikroftōs grib ſludinat, tad preelsch likuma ir gluſchi lihds daubī, kuru laikraftu uſ tam iſredſahs. „Latwees-ſhu awiſehm“ īchini ſinā naaw ne ya mata ſlelumu mairal un labakas keeňbas, ne kā wižahm zitahm Latweeschu ſapahm.

„Rīhgas lapa.“ Ar waldbābas atklausjanu „Balt. Wehstn.“ redaktors, B. Dīhrīka ī., no 12. augusta ī. g. sahlot ik deenās, bes ween svehtdeens, isdos jaunu Latv. laisrakstu sem ta wahrda „Rīhgas lapa.“ Programš: par misadeem no- litumeem uj politicas un lara=aula, par atgabijumeem un eewehtrojumeem i) kausku sadishwes, par tīrgus un naudas=papiheru zenahm, par dīselsszeku un garaiāu tugu brauzeneem, par Rīhgas teatra iſrahīd., daſnīža uſſaukteem ic. „Deenas avisē,” tā B. Dīhrīka ī. motiiveerē (attaisno) ſcho jauno uſnehmu, „ſchejeenes, (t. i. Rīhgas) Latweescheem jau ſen bija nepeezeschama waijadiba un tadehk winu larſtakā wehleſchanahs“ un peemin tad jo ſahlaki, la Rīhgas Latweescheem lihds ſchim wiſas tāhdās leetās, to tilai deenās=avisēs war lahtigi nest, bija jamellē padoms waj pee Wahzu waj pee Kreewu deenās=avisēhm, bet teem tas nebija eespehjams, tas ſcihs valodas neprot. Wispahrigā ſiād turprei Latweescheem tāhdās deenās=lapas ihypaſhi tagadejā lara=laild, pee jauno vilſehtas likumu eewehtanas ic. iſlībdieshet.

Sānā awise pīrem laīlā iñnahlschot māhsā formāta un mālsahs: par gadu 3 rub. ar pastu 4 rub. 60 l., no 12. aug. līdz gada beigām 1 r. 25 l., ar pastu 2 rub. 25 lāv.

Ka Latweescheem waijaga awises, kas ik deenas ihsnah; ta deenas-awises ap-
sime "preses" (laikrastneezibas) ibstu usfelschanu, -- to newar leegt, un tadeht mehs
ihsio jauno awiss firniai apsmeieranam.

Grahamian gallois.

No jauna išnaujintuose un dabujamais: Nīhgā pēc Dīhrīla un Jelgawā pēc S. Alimana:

trihś, t̄shetri un t. i. pr. reiṣ gruhataka meesa padara zaur to paſchu kusteschanas ahtrumu 2, 3, 4 un t. i. pr. reiṣ leelaku darbu. —

Par uhdeni runajot, mums atleekahs sché wehl peeminet, ka ari uhdene straumes juhrā iszekahs, pa leelakai däkai täpat kā gaisu straumes, tikai zaur faules filtumu. Scho juheras straumju swars preeksch luaoßchanas ir lehti nojehdiamgs.

No wiſa ta mehs redſam, fa gaſſ un uhdens tikai tapeh; paſpehj daschadus darbus paſtrahdat, ta faule wiruſ abus nepeelus-dama zaur ſawu filtumu kustina, un zaur to ſcheem abeeim weenumehr ſchehligi ſawu ſpehku aiftapina.

Ari pehrkona negaiß paþpehj tikai tamdehj femeß wirsum daschadu postu padarit, ka ſaule zaur ſawu filtumu winu muhku gaißa ißperina. Ka tas teefcham ta, mehs pahrleezinajamees no tam, ka pehrkona ne- gaiff atgabahs ne til daudß pa ſeemu, ka pa waſaru, kad ſeme no ſaules wißwairak teek fildita, wißbeefaki un wißniñaki wiñch tikai elwatora tuwumâ ploſahs, kur ſeme ſaules filtumu wißleelakâ mehrâ dabù. Tilf tahnas weetâs, kur foti filts un kur foti daudß uhdene garainas gaißa atronahs, pehrkona negaiß atgabahs ari wiß- beefaki. — Us paſchu ſibena dſirkſteli un winas ißzelschanos mehs waran ka us ſaules filtumu ſtatitees, kurſch til zaur garainu un gaißa behrſchanos ir ſawada ſejâ pahrwehrſees.

Tāpat ari wiss jaunlaiku eewehrojumi ūchkeetahs pilnigi apseezinajot, ka seemela blahsmai aufstājā seemeli wajaga wihsdi ar ūtales ūlumu itin tuwā ūkara atrastees. Neweens pats tapehz ari tagad neschaubahs wairs par to, ka seemela blahsma un ūbenis weens ot-ram ūti tuwu rada. Abas ūchihs parahdışhanas ūkahs, zaur ūourim ūemot, weenā un tai paschā wihsē, is weeneem un teem pascheem ūbas ūpehkeem.

Smalkali wiſu to iſmeklet mums ſchē naw eespehjams, tāpat ſā mums ſchē ari naw eespehjams tuwaki apzeret, tāhdā wihſe mums pa dafai ari ir ſausei par to japatēizahs, ſa magneta adata jeb kompaſſ weenimehr uſ ſeemekeem rahda un tāhdā wihſe juhrneekem par zela rahditaju falpo.

(Turpmāk otra un beidsamā daļa).

Dieſmu wihte

no

P. Behrsina.
Pagahjuščōs gadōs „Baltijas wehstueſi“ un pa dakai ari „Mahjas weefi“ atradahs arveenu dzejoli ar to parafstu „Behrsinch.“ Tagad tifpat toš, kā ari zītus wehl nepasihstamus dzejotus atrodam wirš-mi- netā grahmatinā, tas eespeesta Rīhgā pēe Jakobsona. Tur atrodahs pavifam 50, gan qaraki gan ihsaki dzejoli, originalōs un vahzehblu-

- 1) „Kaudsites Matihsa bsejoki II. krahjums” (Stat. pahrspreedumu B. S. num. 29. 232. lap. p. Schi grahmatika ari redalzija dabujama).

2) A. S. Puschlina (slavenā Kreewu bseesmineela) „Guhstītājs Kaulašā.” Kaudsites Matihsa pahzelts.

Schis jaiks notitums, poesiā stahstīts Kaudsites Matihsa pasihstāma staidrā, tekošchā, dedsigā un ihsti poetiskā walodā, nopolna mispahrigu eeweiroshchanu. Blaschku kritiku zeram drīhsumā nest.

Dručā nodots pee Sieslacka: 1) „Wadons ortografijs mahzibā tautass-ſtolahm” no Kaudsites Matihsa.

2) „Dzejas ſmaidas un asaras” no Kaudsites Matihsa.

Ar pirmajo kūhs teehsam leelam truhlumam lihdssets un mehs til mehletoſ la „Wadons” ſawu wadiſchann drīhsumā uſſahtu. Ihtu pahrspreedumu atlisdami lihds ſchi jau ſen ſagaidita grahmatika buhs gatava, mehs eepretekš titai peemtinam, la ta, zil pebz manuſkripta war spreest, tahs zeribas, tas us minu likta, pilnigi at-taisno. — „Smaidas un asaras,” ja taħs til jaunu teħpu dabos la minn pasħas buhs loti patiħlama un jaunk ſemmas-sweħħlu dahnwa.

3) Drukla atrodahs ari „Brahku-draudse Widsemē” no Kaudsites Matihsa. Spreedumu valneekim ſawd laikā.

Wehl fawadaks „stahwollis.“ Rahdam turpneelam bija leels mehrlatik un tad tas nu reis bija valizis par wina meitas mihlako draugu, tad muhsu apamu apgahdatais schim lopinam dewa schehlastibas-maisi. Ari lo padstirdejis no „stahwolleem“ un apburteem amuleeteem, pehrtikis saht domat, waj tad es ari newaru lahdū stahwollsi eexemt? Domajis tehpjahs wejä turpneela drehbēs, lehla gar wina „aztinu“ aplahrt un uslez us turpneela trahgiti, no ishi uj wina leestu plauttum eebkaujahs: beh, fah! un sobus ataneerdiss domā tahlat: „nu man taishu ari it „stahwollis.“ Iai zeenijama publita nu par mani spreesch.“ — Rahdi „stahwollis“ wehl neraleps!

mōs; pehdejee leelakā flaitā. Originafeem gan naw wišai dauds originesigu domu, tomehr atrodahs ari winu starpā daschs glihts gabalinh, it kā № 17, 22. u. t. t. Bet ka ſhee jau paleekai daktai minetōs laika-rakſtōs pañihstami un daschi ari 1874. g. "Baltijas wehſtneſi" pahrſpreeti, un ka gluſhi wiſi pahrzehlumi naw wiſ par tahdeem eſiſhmeti, zaur ko originalus no wiſeem atſchikt nahkahs gruht, tad par pehdejeeem ſchē wairak ne kā nemineſim.

Turpreti pahrzehlumi ſirā ir ſchi grahmatina deesgan eerwehrojama: ihſti daschās Heines romances un lihriſki djejoli ir pahrzelti ſekmigi, weikli un tuwu pee originafeem, tā kā teem wiſ naw nodiſuſħas winu apbrihnojamās rakſtu ſiħmes, ko minetais genialigais dſejneeks taħm dſimstot uſſpedis.

Tas pats ir ſakams ari par ziteem djejokeem. Scho eerwehrojot waram teikt, ka minetam rakſteekam ir fretni pahrzehlaja ſpehki, jo taſ, ko nupat mineju, naw if kafraim pahrzelejam eekpehjams. Gan peescheem pahrzehlumeem ari wehl daschs waħrds waj iſteiħħanas kahrta neweetā, ko ari zeen. rakſtitajſ atiħs, ja wišč ſcha darba ſaprasħanā jo projam pеeaugħ, it kā:

No fids ſahpehm, Leelahm es taisu

Schihs (ſchahs?) maſahs dſeeſminas ic. jo taisi t (Latw. wal.) war tik ween to, kaſ ir leetisħkis, bet djejā nebuht; driħsak waretu teift "daru." Ja turpmak, kād ſchi grahmatina pеedjihwotu otru iſdewumu, ſhee pahrzehlumi tiftu wehl ruhpigi pahrbaudi, tad wiñi buħtu flaitami pee labakeem Latw. walodā.

Paſħam rakſtitajam wehl uſ to, ko wiñi preeſchwahrdōs ſala, ka ſawas dſeeſmas iſdewiſ tik zaur uſmudinashanah, jo domajis, ka to jaw deesgan eſot agrak no ziteem iſdots, tik wehl atgħidinam, ka lag-ſdigala dſeed, ja ari wiñas dſeeſmas neklan-ahs ne kaſ zits, kā tik tumiħha naħts, un tur flaħt nebehdajahs nebuht par to, waj zits jaw agrak ir dſeedajis un waj weħlak dſeedahs.

Kalnīneks.

Daschadas ſinas.

No ahrjemehm. Politikas pahrſkats.

Mehdsi kosit, ka latra ſauna buħħanah ari ko labu ſekmejot. Tagadejee notikumi Eiropas diplomatijs laukā peerahda, ka ſchim ſakomam waħrda m glušhi taixnha. Għandrihs wiħas ſemex daschħas firdi, kotti ſakarħa un pat tee meerigakke waj aif naidha waj aif westigahm baileħm kurdeja pret Kreeviju un ſahfa nabaga Turkus

noscheħlot, kād Kreewu Kara-pulki steigħħus un uſwaredami dewahs uſ Turku ſemes widuži. Til weenā weetā, pee Blewnas, iſrahdijs ari ſchi Kara otrà jeb ſauna puše un ar to peetika, karſtās aſiñi apermedinat un kautianus un diplomatus greest uſ meerigahm domahm. Wiſi nu peepeschi ſahla atſiħt, ka Kreevijas uſdewuniſ, ko ta ar tik leelu paſħa isleegħħan os uſħeħħi, ir tik pat augs īa gruhts, un ka ſchi īmagħa naſta iħsteni ir wiħas Eiropa naſta. Jau feñak meħs farwus laſta ġej jaſi aix-rafha, kā wiħas Eiropa godi bija aifahrts jaur to, ka Turku walidiba nepeenehma pirms konferenzes weenprahligos spreedumus un weħlak weenprahligi parakſtito Londones protokolu, zaur kuru Turzijas buħħanahs pastawwagi għibeja pahrħabot un nobibinat. Eiropa ſho godi aifla hrisku newareja un nedriħ-ſteja pazeest un galā wiñai tatħċu buħtu bijis janolem, ka Turzija ar waru pepsieħħħama, to iſpildit, ko wiħa Eiropa par labu un wajadsgu atſiħt. Bet ka ſho effekuziġġi lai uſnem?

Kamehr wehl gar ſho jautajunu nodarbojha u uſsinja kurb eekħħa, kurb aħra, tamehr Kreevija wiħu to naſtu uſ-neħħmaha uſ ſerви. Pateizibas weetā wiñai netruħha fl-aġġu un neka-niġi apwainotaju, kam aktal neſkaitams kwekk-ħu bars it mihi pеe-frit, un kād nu wehl Kreewu ċeorti kien parahdijs, tad-żebħa tħalli tħalli diplomatijs jukas, kien pirmi ġekmetaja u kopeja Anglija ir. Bet kād Eiropa mahżijs ari atſiħt, ka Kreewu Lorberi ir wiñi paſħu aſiñi maġġati un abu tifai zaur aſinainem zihniem eemantojami; tad-ſahla ari jautat; kā tad, kād Turki uſwarehs? Waj wiñi nebuhtu wiħu Eiropu tad-iſſo kooju ħi un waj fristi go liftens nepali kien wehl jo gruhtak, kamehr Eiropan droſħħaka uſ dauds nedroſħħakeem pamattein karatos, neħħi liħdi tam?

Tie tad nu peepeschi wiſeem bija gaisħa swexe aijdeddin ħażżeġ u u nnu tee atſiħt, ka tik weenig iż-żorr to, ka Kreevi uſwar, ir għali darams wiſam tam poftam, kaſs jaur no gadu-fim teneem par deenwidus

fristi go dſiħħiwas-ſmađseniem krent un heidsamā laikā wiħu Eiropu nemeerigu padarijji un buħtu warejjis ne-pahrredha liel lu u ġunni aijdeddin, ja abu Kreevi nebuħtu steigħsħees, to turpat uſ weetas apslahpet un tikai Turzijas nebuħħanahs iſswilinat. Schi atiħħanha ir-koti eerwehrojama, jo ta padara, ka Kreevijas walidbu un wiñas karu pawiżjam or zitadahm azihm uſlu hto ne kā tas preeħx Blewnas notikum eem notika. Tamliħdi tad nu ari wiħas walidha Kreevijas ronħha jo wairak draugħu un ta drauħsiba, kaſs starp wiñneem un taħbi zitħamx walidha liħdi ſchim bija nobibinajiheks, no deenax uſ deenu palek stipraka un attiħħtahs ſawha jaunkala weenibā un

General-leitnant Michaels Tarielowitsch Loris-Metilovs.

stiprumā. Skaidrakī par peem. Šejo draudſigu ūtischanos starp muhsu un **Austriechu** waldibū gai newar iſrahdit, ta taſ no muhsu Wisscheliga Keiſara paſcha galwas-korteli Gorni-Studenā 8. aug. notizis; uſ Austrijas Keiſara dſimčhanas ſwehtkeem, glahſi pakendams, muhsu mihkais Semes-tehwſ ſee galda fazijs: „Es dſeeu uſ ſava drauga, Austrijas Keiſara Frantscha Josefa weſelibahm. Es wehlejos un zeru, ta ta ſtarp mums paſtahwoſcha weenprahiba alaſch jo warat noſtiprimeſees, muhsu abeju walſtihm par labſlahſchanos!“ Kā **Wahzis walſis** waldiba mums paſtahwigu un neiſkuſtinomu draudſibu parahdiuſi un uſtur, mehs jau ſitam iſ ſenakeem pahrkateem. Pee Wahzijas reiſ buhdami minesim ari, ta tai pehz teem ſaimneezibas ſinā dauds geuhteem gadeem ſhogad dauds labakas zeribas. Labiba wiſpahr labi auguſt un laudis un andele, kas zaur „dibinaſchanas-ſchwindeli“ loti ſipri bija aifnemti, nu jau it labi atpuhtuſchees. — Firſta Bismarck politikai, kurai Keiſars alaſch uſtizigs ſaudſetajs, gan eenaidneku, ihpaſchi melnajo pulkā, nekad naw truhkuſchi, bet tit ſiſtematigi un ta pehz fahrtas, ta tagad, Wahzijas waldiba ne kād wehl nebijs apwainota. Zirichā (Schweizō) eſot ta ſakot gatawſ grahmatu fabrikis preekſch ſchi noſluhka eetaiſts. — **Angli** flotte wehl eſot Beſilas-Baijā; tafchu atrahwahs no Galipolis un Dardaneļu ap-ſchhanas. Tird, ta ar to lihgumu ſchihs leetas dehs, to mehs jau ſenak peeminejahm, iħſti ne eſot ſkaidriba. Bet kas tad pawiſam war iſprast, lahda ſtarpa ſtarp Angleem un Turkeem! Pa tam **Turku** waldiba abas minetas weetas ſteigſchus apſtiprinot. 6000 wihrū ſtrahdajot nerimuſchi un otru teek wehl gaidot. Pa Galipoli un Dardaneļu krateem noſtahdiſhot 90 lihds 100 Kruppa ſeelgabaleem. Ge- wainoto **kara-wihru** apkopſchana eſot loti ſlikta. Turki ſataiſotees uſ ſeemas-karu. Deewſ ſin waj ſhee puhlini buhs waijadſigi. Kā ſenak minets, Turki ſawus ſumpolu darbus pret eewainoteem un ne-apbrunoteem mehgina Kreeweem uſkraut un winu waldiba naw ari ta unejuſehs, pee Eiropas ſeelwalſtihm luht, lai tahs Kreewiju uſ-aizinot, ſaveem ſaldateem tahduſ darbus ne-atlaut. Anglija ſinams bijuſe it ſchigla pee ſchi luhguma iſpildiſchanas, kaut jo akurat winas **kara-huhtni** iſſaka, ta Turki prasti melo. Turpreti tahs zitas ſeelwalſtis Turku waldibu atraidiuſchais, bet Wahzija tai dewuſe ne-ſcheligi uſ deguna. — **Widhats** ſludina, ta waldiba winam ne ko ne-eſot uſdewuſe. Tagad wiſch Londonē un tas ween jaw peerahda, ta bes ſinā wiſch nebraukahs no Wihnes uſ tureeni, kād eewehro to projektu, pehz kura Anglija ar Austriju gribēja **kara-draudſibu** no-ſleht. **Greekijas** waldiba pee zitahm walſtihm ſcheliojuſehs par Turku waraſ-darbeem, bet ne ſuhdsibas formā. No kara wina tagad nerunā un attaikno ſawu apbrunoſchanos ar to, ta winai ſchinis ne-meera-laikos uſ wiſu eſot jabuht gatawai. No **Franzijas** ihpaſchi ne kas wehl naw ſinojams, — tur wiſi ſataiſahs uſ nahloſchahn wehleſchanahm. **Amerikā** tas dſelſſezela ſtrahdneku trokniſ jau beidſees, bet ſlahde, kas zaur to zehluſehs, eſot aprehlinata uſ 4 milj. do- laru (lahdi 5 milj. rubļu).

G. W.

No fara-laufeem.

Eiropas Turzijā lara-pulki, pehz jaunakahm sinahm beidsamā laikā tā bija nostahjuščees: Eekam Kreeweem tē peenahza palihgu pulki, wineem ap Tirnowu bija 40,000 wihrū, kureem Suleimanis Pažha tikai kahdus 25,000 wihrū wareja preti stahdit. Bes tam Tirnowa no Kreeweem foti apstiprinata. Ja tad nu Suleimanis gri-beja saweenotees ar Mehemedi Ali Pažha armiju, tad wiram wajjadseja wispirms Schipkas pilſehtinas zeku (Balkana kalnōs) sawā rokā dabut. Pret Pleinu, kur Osmanis Pažha ar kahdeem 40,000 wihereem stahw, Kreeweem jau preekſch 2 nedekahm bija 60,000 wihrū. Starp Bjelu un Nasgradi stahw 60,000 Kreevu pret Achmedu Čjubu Pažha ar 40,000 wihereem. Egipces torpus sem Hassana Pažha (Dobrudschā) teek sawalbitz zaur generaala Zim-merīn ana lara-pulkeem un tadehs Mehemedam Ali Pažha, kād nerehkina zeetotschau tschetstuhe (Rusichulas, Silistrijas, Warnas, Schumlas) garnissiju, paleek tikai kahdi 40,000 wihrū, ko tas uſ Rust-ichulas waſ Tirnowas puſi pret Kreeweem wareju ſuhtit. Pee tamā nav japeemirst, ta Kreeweem pa tam leels ſpehks peenahžis klaht, bet

Turkeem ne kahds. Kahrtigu osensiwi un gruntigu kauju Turki til
tad waretu usnemt, tad wineem isdotos, schos spehkus saweenot, bet tad
nu Kreevu fara-wadishana gluschi uj tam iseet, fa tas kluhtu aiskawets,
tad Turkeem us to masas zeribas. Osmanis pee Plewnas no
Kreevem ir fa eeslehgits, Suleimanis teef Balkana falnös
noturets un Mehemeds Ali no wineem atschkirts zaur Kreevu
armiju us Tirnowas-Rasgrades liniju. Tadehk tad Turku stahwoklis
ar wisu wim laimi pee Plewnas un winpuiss Balkaneem it ne buht
narv tik brangs. To sajutuschi wika mi gan ussahk osensiwi, un grib
zaur Kreevu lishnijahm zauri laustees, bet gluschi bes sekmes, fa jau-
nakas sinas pamahza. Wifas schihs jo ewehrojanikas sinas kopä
janemot, klan ta:

Wissipirms ir eevehrojams, ta gluschi pehz augšscheja isskaidrojuma, Suleimanis Paſčha mehginais Schipkas-zeļu eenemt. Waldibas Wehſtu. par tureenes kauteem nezs ūchādas ſinas no 10. aug. wakarā. Suleimanis ar kahdeem 40 bataljoneem ar joni uſbruka Schipkas-zeļam, bet tika atſiſts atpakaļ, laut jo winam jauni pulki weemumehr peenahza klaht. Zihniſchanahs duhreja lihds tumſai. Tamlihds eenaidneeks no Lōvazas puſes uſnēhma Selvi pilſehtu un muhſu gwarde uſnēhma kautinu; kā tas beidſees, wehl naw ſinams. 11. augustā: Zihniſchanahs pee Schipka-zeļa ar leelu aſumu wilfahs no 9. aug. rihtā, lihds 10. aug. pulkſt. 3 pehz puſſdeenas. Genaidneekam peenahk alaſch jauni pulki klaht un wina jona-uſbruhkhanas atjaunojahs ar leelu ſpehku, bet wiſi ir atfisti atpakaļ, pee tam eenaidneeks dauds ſaudējis. — W. W. telegrams no tāhā paſčas deenas ſino: Muhſu pulki fit Turkus no Schipkas alaſch atpakaļ. Generalis Radetcky steidsahs palihgā. Uſbrukſchanu uſ Selvi Turfi nobeidsa, bet wakar atkal uſnēhma. Uſ Plewnas puſi ir meers. No Rūſtſchukas, Rasgrades, Eſki-Djumas un Schumlas eenaidneeks mehgina ja muhſu preekschwalti no pulkeem atſchikt.

No Dobrudschaas siin, ka Küstend scheja alašč ir Kreewu rotas un koti nozeekinata un ar ſmägeem leelgabaleem apbrunota. Generalim Zimmermanim peenahk prahwi pulki klaht. — Kreewi wiſā Rumēnija ſataifotees uſ ſeemas-ku, noſlehdjot kontraktus par pahrtitas ſkapeschhanu un zelot magasines Turn-Sewerinā, Simnižā un Turn-Magurelijā.

Turku sultans atsal no jauna pauehlejis 60,000 militschu nemt. Diwi Angku kara-kugi dewuschees no Maltas us Besika-Baiju; weeens bijis lahdets ar riikem preeskch kansts darbeem un tas wedis ari 400 saapeeru un inscheneru salbatus.

No Aſijas Kara-lauka W. W. ſino, ta tam kautā pēc Karſa
6. augustā Turki ſaudējuſchi 800 vihru. Husſeins Paſcha kluva
eewainots. — Waldibas telegramš no 9. augusta, wakarā. Lai
Muſtaras Paſcha uſmaniba kluhtu nowehrſta no generala Tergutkaffowa
eefchanas pret Ismailu Paſcha, tad generalis Loris-Melikows
aīsnehma Muſtaru Paſcha. Peiž ilgakas zihniſchanahs muhſu
preleſch-gwarde nostahjahs pēc Kielwerdanes, tamehr muhſu leelakais
pulks pahrgahja atpakaſ uſ Kürükdaru. Mums krita 1 ofizeeris un
60 ſaldati un eewainoja 8 of. un 270 ſaldatus. Nakši uſ 8. aug.
firſis Tschawtchawadſe aīsnehma enaidneeka kawaleriju, pēc kam muh-
ſeji weenu Turku ofizeeri un 6 ſaldatus ſawangeja un 20 ſirguſ un
1 leelgabalu aīsnehma. Enaidneekam krita 60 vihru, mums tikai
2 ofizeeri eewainoti.

No eekſchjemehm

Rihga. 10. augustā pulkst. 8 no rihta ūche atweda 164 eewai-notus un ūlimus kareiwiis un eekorteleja kara ūlimnīgā. Ta leelakā dala no wineem ir tahdi, kas karsoni pahrzeetuschi atronahs atwese-kušchanā, waj ūlimi ar ažīhm un faulu ūhpehm u. t. pr.

Kiewā pehdejā laka if deenas teefot ee wainoti atwesti un tureenes fliminiżās truhfstot ruhmes, wijsus ushaamt.

Vladimira. Tee sche atsuhltree Turku wangineeki, ta kahdai
Kreewu awisei no tureenes teek ralstits, eesahluuchi lauschu wehribu us
nepatihsamu wibst zaar baschibozuku nukeem us sevi greef. Wiat is-
dara warasdarbuis vee seewischteem, ta ta jan daichu labu reis wai-
jadseja vee polizejas pret wineem valihgn meller.

Zelgawas aygabala lauzineeki — kā is zitahm awisehm dabonam sinat — schogad 28. augusia ſwinehs „brihwlaifchanas-ſwehtkus.“ Kas wiſu grīb lihdī baudit, tam — no leeluma aprehkinot — waijaga ſataifitees uſ ſchahdahn iſboſchanahm: par ee-eefchanu dahrſa 30 l. par goda-maltiti 1 r., prott bes bſehree-neem; par labaku weetu teatrī 60 — 100 kap., pr. bales 1 rub. un ja wiſch taſ deenā ari grīb efti un dſert, wiſ masafais taſchu wehl 1 rub., taſ tad kopā ap 4 rub. 30 kap. —

Walca. No eekscheetu Ministera beedra, kā „Walsts Wehstn.“
sino Oppelalna pirmas mīršanas lases statutes 27. julijs ī g. ap-
stiprinātas.

Waskawa. Waskawas Kreewu aw. rafstidams, kahds muinch-
turis, ar wahrdtu Lopatins, schinis deenäs sawu patriotismu
us leelisu, nepeeredsetu wihsi israhdijs. Sinadams, ka zaur deenwidus
un eekchigu aisseenojumu walsts kafei gan naudas sihmes, bet
ne kladra, skanošcha nanda eenahza, kas tatschu tagad preefsch kara
waijadisibahm tit toti waijadisiga, winsch minet, laikraksta redakzijai, fa
eezahkumu no dahwanahm tihros metalos, esfuhjtisijs wairak dutchhu
ehdamu karoschu, tehjas karoschu u. z., pawisahm gandrihs 16 mah-
zinas fudraba un zeré, fa daudsi rafees, kas pehz wina preefschihmes
darihs un tahdä wijsé walsts kafei preefsch kara noluukeem wislabako
peepalihdsibu pañneegs. Ja klosteri un basnizas, no kureem daschi
pahraf bagati ar dahrgeem metakeem, kas ne-isleetoti fa semé apraliti
gut, nems dalibu pee dahwanu atneschanas us tehwijas altara, tad
gan war ne wis neezigs daudsums fudraba, pa dalai ari selta, sanahkt
un us kara-lauka wiñai leeti deret.

Kahds zits tai paščā laikrakstā iššaka zītadu padomu, ta truh-
lumu zeetejeem (p. p. Samarā un Herzegowinas bada zeetejeem) waretu
palihdsibū sagahdat, proti, winsch zef preekščā, preekšč tam loteriju
dibinat ar 1 milionu biletu à 1 rubl. ar nauds winesteem, vēž
eekščigu premiju aiseleenejumu wiħses. Schis padoms, leežinadams
no leelas kauschu paſihšanas, leekahs jo ahtraf buht derigs preekšč
leelu sumu ūawahlšanas ne kā Lopatina preekščīhme.

Mums leekahs, ka pehz schihs isskaidroschanas Schehrſta k. naw bijis tas nodoms, Greenwaldeeschus wispahrigi neſlavā nolikt. No otras puſes Upeneeka k. ir kreetni iſturejées, ſawa apgabala eedſihwotajus aiftahwēdams. Tà tad abi ir to labu gribefuſchi un abeem ſinamā mehrā ir taſniba, kad taſh ſchinī ſarafſtſchanā aifnemtās leetas bes perſoniffas gahtſchās pahrbauda. Mehs eſam pahrleezinati, ka Greenwaldeeschhi naun ne ſliktaſi nedj labati, ka winu lihdſeedſihwotaji tanī apgabalā, jo tā ka zitur, tà ari laikam tur jaunas modes klajas ſadſihwes formaſ zihnahs ar wezo kroga-dſihwi; ka zitur tà warbuht ari tur auglu-ſtoti pa mas teek zeenitti. Abas ligas wehl ir tihri wispahrigas ligas, ka mehs to jaw ſawā rakſtā „ari reiſ Widsemē“ eſam peeminejuſchi. Un gluschi ka daudis ziti, tà ari Schehrſta k. ir ſajutis un ka atbalſis iſ tautas publiki iſſazijis, ka ſchi buhſchana japaſrlabo, ka ilgaki tà newar eet. Winu tadeht teefat, buhtu tas pats, ka kad pawiſham gribetu noleegt, nepareiſibas lauſchu ſadſihwē atſlaht. Kad Upeneeka k. winam pahrmet, ka wiſch eſot wiſus Greenwaldeeschus aifnehmis, tad winam ahtrumā laikam niſejees, jo wispahrigi S. k. tikai to dahrſu un dahnwanu deht runā. Dahrſu deht winam wispahrigi nemot taſniba, to dahnwanu deht wiſch ſawus wahrdus wehlak aprobescho uſ kroga-miſhlotajeem, kaſ atkal bes eemeſla naw, un tà tad tē eewehrojamas ſtarpas wairs nebuhtu. — Zita leeta ir ar to jautajumu, lahdā wiſhē tee minetee faumumi iſnuzinajami? Pehz muhſu domahm abeem iuviſlaka ſalne. Ne kad faudis nepadobahs wairak ſemeem, prasteen

preekeem, kas no stipru dsehreenu baudishchanas un no kroga=dishwes zekahs, ka kad wineem wéseligns fadishwes preekus un to ar teem saweenotu gara=swabadibu leeds. Us to tad nu jastrahdà, ka wini kluhtu atshwabinati no schi gara=leekuvena. Bet schis mehrkis naw weenâ deenâ waj gadâ fahneedsams. Kahrtigas fadishwes vanati jazel rahmi, apdomigi, bet tadehl ne masak tschakli, nopeetni un bes apnitschanas. Bilweka gods ir tas stuheu afmins, us kuen ik satra kahrtiga fadishwe dibinajahs. Kur ta netruhst, kur laudis fewi juhtahs par swabadeem gaismas behrneem, kur winu gars neteek falpinats un winu sinamas sirdis nelkuhst wehrdsinatas, — tur gaisma aust, — tur krogus lai ahrrda nost, it ka wirius tumfibaš laikos tik turu weenu no ostra usbuhweja. Ne lahsti nedj pahtari, — prahts un zilwezigš gods ween Echo pahrwehrtishamu spehj isbarit. — Um angku=kofu dahrsi? Tee kiplos, kad muhsu faiinneeki buhs grunts-ihpaschneefi, tik similts, tik mahlu jeme.

Tamlihdj schi leeta ir slehgta. Ned.

Visjaunakās finas un telegram

(Waldbas wehſtu. telegrami). **Peterb. 12. ang.** Pebz tam lad enaidneels 9. aug. 10. reis no Schipkaszela atſits atpalak. Turki 10. ang. cetaisjra 2 baterijas, lai jo projam waretu zihneeſ. 9. aug. mehs saudejahn 200 mihr, bet otrā deenā dauds majal. 11. aug. atſitahm atjaunotu usbrutschau, zihniſchanahs duhre wehl jo projam. 10. un 11. aug. enaidneels aſnehma muhſu ſtahwollī pē Ajaslaras (huis no Rasgrades) bet tifa atſits. — Pee Osman-Busaras, Lowazēs un Plewnas wiſi ir meerla. — **Peterb. 12. ang. wakarā.** 11. aug. rihtā zihniſchanahs pē Schipkaszela atſat alahs un duhreja ar bresmigu ſhwumu lihds pebz puſſdenas. Bairat reis es enaidneels, laſ ar ſawem beidzameem ſpeheleem mahzahs wirſu, kluwa atſits atpalak; muhſu waroni ne pa ſoli nelahpahs atpalak. Generalis Radetzis tuvojahs ar reſerwes-puleem. Muhsu pametums novā maſs. **Peterb. 13. ang. pebz puſſd.** Agri 11. aug. Turki no 3 puſehm aſnehma Schipku or wareneem ſpeheleem. Zihniſchanahs willahs lihds puſſnaktei. Ar to pa tam pēnahluſhu paſtigupulku prepalidbuhu kluwa wiſi aſnehmuvi atſiti un muhſej ſeinehma weenū pakalni. 12. aug. bija tikai mafī ſauklī. Turki ſtehais fara-pulka ſparns tika ſajauti un winu abi leelgabali atnemti, to tee muhſejem aif muguras bija no-ſtahdijuschi. 11. aug. Turki atjaunoja usbrutschau uſ Ajaslaru un muhſu pulkeem bija ja-atakdybahs uſ Sultanliku. No Lowazēs un Plewnas usbrutschanaſ nenaht. **Peterb. 14. ang.** Zihniſchanahs pē Schipkas willahs wiſu deenā. Savu ſtabwollī mehs eſam paturejuſchi. 13. aug. atjaunoja ſchaufchanu ar leelgabaleem. Tanis 4 deenās mums bija ewainotu 27 ofiſeeri un 900 ſaldatu; zil trituſchi, wehl naiv ſinams. — Pee Ajaslaras Turki ſawahla leelu ſpehlu un zehla ſkanſis. Kauta tanis 11. aug. mums tur krita 1 ofiſeeri un 66 ſaldati un ewainoja 11 ofiſeeri un 274 ſaldatus. **Peterb. 14. ang. 13. aug.** rihtā zihniſchanahs pē Schipkas atjaunojahs un willahs ar bresmigu nitnumu. Muhsu pulki ſtabw zeeti. Enaidneela daudsfahtigas usbrutschanaſ kluwa atſits. Generalis Deroschinslis ir ifzeetis waronahnahvi.

Peterb. 15. aug. pehz puəd. Muhsu pulsti 13. aug. ſamas weetas peh Schipolas aiftahweja un patureja, pee lam uſ muhsu puñ leita un Kuwa ewainots 80 ofizeeri un 400 ſaldatu. Kauts willahs lihds pulsti. 10 wakara. Nahloſchä nafti eengidneeks uſnehma lautu ar jauneem pulleem un lautis willahs — pehz ſinahm las 14. aug. puſdeenas loila atnahza galwas-korteli — wehl jo projam. Muhsu pulsti turahs zeti. Generalis Dragomirowſ ir pee kahjas weegli ewainots.

16. ang. Pehz siähm, ko sahds Angtu correpondents us Londoni laidis, Kreewi pez Schipkaas zihnahs lä lauwas; tomeht ja tam mašam pulzinam, läs tur it no eejahluuna bija, ihsä laitlä nebuhti palihgs atnahjis zaur generaale Radegly pulku, tad muhsooseem nebuhti bijis eespehjams pret Turku leelo pahrspehlu atturetees. Bet tagad Kreewi stahwotti Balkana ejot lä labhti un droshinati usluhlojami, pehz tam lad wineem deesgan pulku palihgä atsteigusches. Wehl ar weenu mumus steidsotees jauni pulli palihgä.

Saraiu lugis „Konstantins“ išnibzina ja pēc Sukums-Kalehjas weenu leelu eenaidneela brunu-lugi un eebrauzu Jalta. Mumis trītusču nebija. Weegls lugis (Jacht) „Liwadija“ pēc Warnas sādedzināja weenu Turku laiwi un eebrauzu pilnīgi wesels Sewastopolis.

Bil svariga schi šhwā zīhnisqanahs ap Schipku, to israhda Staidri un gaischi schihs ūnas. Abas datas zīhnahs lihds beidsamahm pehz waldbības par Schipkazelu jeb geanu. Buhtu Turkeem īdenees, Kreewus tē īdsiht, tad Suleimana, Osmara un Mehemedi Ali pulsi spehtri saweenotees un tamlihds Kreewu armija buhtu uš diwahm dalkahm schirkta; bet waj tas noteel jeb nē. — no tam atlez wīsa turpmalā lara-roeschana. Muhsu pulsi to sin it labi un tadehds parahda sīrdibū un duhshigu ištorešchanos, to jau wīsa Eiropa apbrihno. Vilnas 4 deenas wīni zīhnijahs pret leelu eenaidneela pahrspehku, bes atdujas, bes filta ehdeena baudishanas. Jau wīan spehtri sahj gurt; jau jabihiyahs, ta wīnus us-warehs — — tē valiħgs iħsta laikta lajht un ta svarigakā weita muhsejeem ir if-
alabħtal

No Donawas lara-sauleem sino 12. augustā: Generalis Zimmermanis (Dobrudscha) jaunavī Egipies jahtneku pustus pēc Mangalijas. Aizsakar Kreiweri monitori atzehma 4 ar labibū sabdetus Turfu būvis un cīsheda tēs u Simnū. —

No Atenes fino 11. aug. ta us Retas salu dumpis iżzehlees; dimi
ħaduršanahs jau bijusħas, pee kurahm 30 Turli un 17 krislu tritħuschi. Turli

Generalis Tschernejew 10. aug. aiznāhīs pēc Loris-Melikova, Iurīj wiens
Ioti Jaimini īzceklīm.

Midsemes semiovibas beedribas sapulzē 29. augustā, uš turu — tā

Sawus lasitajus daram usmanigus vis sāhihs-deenas studinajumu, pehz tura Stendera peeminas-sihmei par labu bides no **par-wahju** lauleem dabujamas.

